

Марія Шалабай

*студентка магістратури
юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

Олександра Олійничук

*доцент кафедри кримінального права і процесу,
економічної безпеки та правоохоронної діяльності
Західноукраїнського національного університету*

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ У НАПРЯМІ ДОСЯГНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

На практиці керівництву підприємства щодня доводиться приймати велику кількість різних управлінських рішень. При цьому кожне з рішень, що стосується ціни продукту, обсягу витрат, а також обсягу і структури продажів в кінцевому підсумку впливає на фінансовий стан підприємства [1, с. 27]. Велику питому вагу в складі ресурсів економічної безпеки підприємства займають виробничі і фінансові ресурси, отже, необхідно звернути увагу на заходи по стабілізації та розвитку даних показників.

Трансформація відносин суб'єктів, що зацікавлені у інформації про витрати підприємства, проявляється у різному розумінні методичних підходів, які мають використовуватися для забезпечення очікуваного результату. При цьому результати можуть істотно відрізнятися, оскільки менеджери підприємств і власники підприємств доволі часто розглядають систему управління і результативність управління у різному контексті. Окремо доцільно виділити групу інституційних агентів, що використовують інформацію про витрати для реалізації своїх функцій (переважно контролюючих) у процесі взаємодії із суб'єктами господарювання. До таких агентів, в першу чергу, належать податкові органи та антимонопольний комітет, які безпосередньо зацікавлені в інформації про витрати. Зрозуміло, що тривалий період вітчизняні практики формують інформаційний масив для різних цілей – для управління, зовнішніх інституційних користувачів, інвесторів та власників. Однак спільним для всіх суб'єктів є обґрунтоване прийняття рішень у сфері управління витратами [3, с. 156].

Зазначимо, що відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» витрати – зменшення економічних вигод у вигляді

зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками) [5].

Голов С. розглядає управління витратами як принципово нову систему, яка дає змогу чітко відстежувати, аналізувати й контролювати витрати [2, с. 30].

Маркіна І. А., Ленъ В. В., Шапка В. О. доречно відзначають, що розглядаючи управління витратами з погляду теорії менеджменту, потрібно враховувати досягнення певної мети управління витратами, враховуючи елементи управлінських рішень. На думку науковців, управління витратами на підприємстві передбачає виконання всіх функцій управління, тобто функції повинні реалізовуватись через елементи управлінського процесу: прогнозування, планування, нормування, організація, калькулювання, мотивація та стимулювання, облік, аналіз, регулювання та контроль витрат [4, с. 85].

Відповідно до об'єктивного підходу управління витратами у напрямі досягнення економічної безпеки підприємства повинне націлюватися на такі елементи:

- 1) облік та аналіз витрат підприємства (у розрізі постійні/змінні, а також методів їх покриття);
- 2) формулювання стратегічних альтернатив та вибір стратегії відшкодування витрат;
- 3) планування та прогнозування рівня витрат (з урахуванням методу маржинального доходу);
- 4) оптимізація та контроль процесу формування витрат;
- 5) виявлення відхилень від планових показників та ідентифікація причин таких відхилень, їхня нейтралізація або врахування;
- 6) пошук та кількісне оцінювання резервів зниження витрат господарюючого суб'єкта, визначення, обґрунтування та запуск механізмів їх мобілізації;
- 7) контроль виконання та гнучке коригування розроблених планів.

Раціональне управління витратами має значний потенціал зміцнення економічної безпеки підприємства, адже є процесом реалізації функціональних складових економічної безпеки з метою запобігання можливих збитків і досягнення максимального рівня економічної безпеки підприємства на поточний момент часу і в майбутньому, а методами її забезпечення є сукупність заходів і система організації їх реалізації та контролю за рівнем витрат, що

дозволяє досягати високих параметрів економічної безпеки підприємства.

Перелік використаних джерел

1. Голіков О. І., Миколаєва Н. А. Основи класифікації і методи управління витратами в системі стратегічного управлінського обліку. *Азимут наукових досліджень: економіка і управління*. 2014. № 1. С. 26-30.

2. Голов С. Ф. Управлінський облік: підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2018. 534 с. URL: <https://bookzone.com.ua/books/73598-upravlinskiy-oblik-pidruchnik/>.

3. Ковальчук С. В., Лісовський І. В. Управління витратами як складова механізму економічної безпеки підприємств машинобудування. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2017. № 4. С. 153-160.

4. Маркіна І. А., Лень В. В., Шапка В. О. Управління витратами як фактор підвищення економічної безпеки підприємства. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2019. № 3. С. 83-88.

5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

Антон Юзвик

*студент магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі розвитку ринкової економіки важливим завданням є розробка системи управління фінансовою безпекою підприємства. Особливо ця проблема загострилася останнім часом, коли Україна переживає складний період, що характеризується дестабілізацією політичної та економічної ситуації в країні, трансформаційними процесами, пов'язаними з подоланням кризових явищ в усіх сферах. Крім того, на рівень фінансової безпеки впливають також такі фактори, як:

- недосконалість чинного законодавства,
- тривала світова криза,
- низька інвестиційна привабливість,
- втрата ринків через зниження рівня конкурентоспроможності,
- карантинні обмеження через пандемію COVID-19.